

naast elkaar voorkomt. Als zij door een dwarshout verbonden zijn, noemt men het *staketsel* (afb.).

Ook de *stormladder* (afb.), de *stormram* (afb.) en de *valdeur* (afb.) behooren tot de verdedigings- of aanvalsmiddelen. De afbeeldingen spreken voor zich zelf. Van Bredow voert de eerste, Abingdon de tweede, van Leijden voert palissaden. In oude wapenteekeningen treft men dikwijls in de poort van kasteelen, torens of burchten als 't ware omgekeerde staketsels aan, die ook wel valdeuren worden genoemd. Naar het heet werden de stormladders bevestigd met *weerhaken* (afb.), die in vele Nederlandsche wapens voorkomen. Wij noemen van Boetzelaer, Haeck, van Galen e. m.

De *tent* (afb.), het soldatenhuis te velde, wordt gevoerd door Tentenier, de Hille en Vermeulen.

De *vuurslag* (afb.) kon men ook eenigszins onder de wapenen tellen. Zij komt nog al eens voor, en wordt b.v. gevoerd door Averhagen, Broers en van Mollem. Op het z.g. Bourgondisch kruis, dat in de Militaire Willemsorde voorkomt, ligt een vuurslag van het model zooals het ook in wapens wordt afgebeeld.

Ten slotte vermelden wij hier nog *banieren* (afb.), *vaandels* en *wimpels* (afb.). Zij komen in het schild maar zelden voor, wèl kerkbanieren waarover later meer en wimpels aan lansen, beter lansvaantjes. De banieren zijn vierkant, komen bij schildhoudende ridders of leeuwen meermalen voor en dan in den regel *volgens het schild* of een der kwartieren beladen en met een rand met franje versierd, aan een stok, lans of piek bevestigd. Wimpels zijn gesplet en dragen soms een opschrift, spreuk of kreet.

Vlaggen komen ook een enkele maal voor. Ik trof er aan in de wapens van de Geus (sprekend), Kundig, Nauta en Meerkerk. Aan de masten van schepen of aan vlaggestokken op den achterstevan treffen wij ze herhaardelijk aan evenals wimpels.

Hier zij ook nog vermeld het *vaantje* dat het z.g. *paaschlam* dikwijls draagt en dat bijna steeds wit is met een rood kruis er op. Bij oudere wapens is het eigenlijk een vlag, bij latere een vaandel, dus met dwarshout en koorden aan den stok bevestigd.

Bogen, *pijlen* enz. worden later bij het jachttuig behandeld.

Protestantsche Doodregisters van Venlo.

medegedeeld door PH. F. W. VAN ROMONDT.

(Vervolg van XXXIII, 55).

1766.

15 April Is in de kerk begraven Mevrouw de weduwe *Man*.

Den 15 August. Is in de kerk begraven de weduwe *Mees*, het beste doodkleed gebruykt.

Den 21 Augustus Is in de kerk begraven het kind van de Luytenant Collonel *Meijer*.

Den 19 November Is in de kerk begraven het kind van *H. Siellemans*, Capt. Geweldiger.

1767.

Den 5 May Is in de kerk begraven het kleinste kind van de Heer Adjudant *Overigheid*.

Den 11 Maj Is in de kerk begraven *Mayke van Dessel* en haar kraamkind, huisvrouw van *Hendrik Siellemans*, Cap. Geweldiger.

Den 27 Juni Is in de kerk begraven de Heer *Augustus Willem Carel Voet*, gepensioneerd Capitein, ten dienste deeser landen, het beste doodkleed gebruykt.

Den 7 August. Is in de kerk begraven het zoontje van de Heer L^t. Collonel *Waslander*.

1768.

Den 11 January Is in de kerk begraven Juffrouw *Aletta Maria Gelderblom*, huisvrouw van de Heer *Walraaven Blom*, Commis de Recherche.

Den 18 January Is in de eerste kelder bijgezet het lijk van de Hoog Wel Geboore Vrouwe Mevrouw *Juliana Reinere Florentyna baronesse van Schrautenbach*, gebooren Graafinne van *Rechteren*.

NB. Op den dag van haar bijzetten drie uren geluyd, dus neegen poosen.

Den 23 February Is in de kelder bijgezet, wijlen de Wel Edele Gebore Vrouw Mevrouw *Rebeca Colquhoun* gebore *Jonees*.

Den 22 Maart Is in de kelder bijgezet, wijlen den Wel Edele Gestrenge Heer de Heer *J. M. van Embst*, Majoor van een corps Husaren in dienst van Zijn Hoog Vorstelijke Doorluchtigheid den Heer Hertog van Bronswijk etc. etc. etc.

Den 5 April Is in de kelder bijgezet wijlen de Wel Edele Geboore Vrouw Mevrouw *Jacoba Fredrika van Thielen*, gebooren *Steenberch*. Drie poosen geluyd.

Den 8 April Is in de kerk begraven wijlen de Heer *Johan Frederick Henzen*, vaandrig in 't tweede Battaillon Orange Gelderlandt.

Den 10 May Is in de kelder bijgezet wijlen de Wel Edele Geboore Jonkvrouw *Louisa Barbara Meijer*.

Den 8 July Is in de kelder bijgezet wijlen de Wel Edele Vrouw Mevrouw *C. F. Daumerie* (Domery) gebooren *de Jong* etc.

Den 2 September Is in de kerk begraven wijlen de Wel Edele Jonkvrouw *Zibilla Maria Waslander*.

Den 8 October Is in de kelder van de kerk begraven Mejuffrouw de Weduwe van den Heer Predikant *Hobbes*. Drie poosen geluid; het beste doodkleed gebruykt.

Den 1 November Is in de kelder van de kerk bijgezet wijlen Mejuffrouw *Mechteldis Smitshuisen* gebooren *Vermasen*; drie poosen geluid.

1769.

Den 10 January Is in de eerste kelder bijgezet wijlen de Hoog Wel Geboore Vrouw Mevrouw *Charlotte Wilhelmine Marie Louise baronesse van Kleist* geboore baronesse van *Coeverden*, vrouw van Reede, Borg en Doerbruging.

Op dien dag van haar bijzetten drie uren geluyd, dus neege poosen.

Den 14 April Is in de kerk begraven Juffrouw *Catharina Berx* weduwe van *Weidenling*. Het beste doodkleed gebruykt.

Den 13 Juni Is in de kerk begraven Juffrouw *Anna Elisabeth Cousex* weduwe *Keerres*. Het beste doodkleed gebruykt en drie poosen geluyd.

Den 19 July Is in de kelder van de kerk bijgezet wijlen de Wel Edele Geboore Vrouw, Mevrouw *Ferena Clara Louise Langé* etc.

Den 5 September Is in de kerk begraven Mejuffrouw *Christina Voets*, gebooren *ten Haafft*; het beste doodkleed gebruykt.